

§ 33

Dnr KS 2022/01465-1.3.2

Beslut - Antagande av Västerås stads policy gällande alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, doping-, tobaks-, och spelprevention 2023–2026 (ANDTS) antas.

Ärendebeskrivning

Västerås stad har sedan 2017 en policy för alkohol-, narkotika-, doping- och tobaksprevention (ANDT). Policyn tydliggör en samlad inriktning, värdegrund och förhållningssätt för ANDT-preventionsarbetet och sträcker sig över perioden 2017–20211.

Västerås stads ANDTS policy har uppdaterats utifrån regeringens nya ANDTS-strategi. Ett nytt målområde har lagts till som handlar om att barn och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Målformuleringarna har utökats till att omfatta spel om pengar.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, doping-, tobaks-, och spelprevention 2023–2026 (ANDTS) antas.

Yrkanden

Amanda Grönlund (KD) yrkar bifall till stadsledningskontorets förslag.

Proposition

Ordföranden finner att det enbart finns ett förslag till beslut, stadsledningskontorets förslag, och att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med detta.

Kommunstyrelsen
Anna-Maarit Tirkkonen
Epost: anna-maarit.tirkkonen@vasteras.se

Kopia till
Förskolenämnden, Grundskolenämnden, Individ- och familjenämnden,
Kulturnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Nämnden för idrott,
fritid och förebyggande, Nämnden för personer med
funktionsnedsättning, Skultuna kommunalnämnd, Utbildnings-, och
arbetsmarknadsnämnden, Äldrenämnden,

Kommunstyrelsen

Tjänsteutlåtande – Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, doping-, tobaks-, och spelprevention (ANDTS) 2023 – 2026

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, doping-, tobaks-, och
spelprevention 2023–2026 (ANDTS) antas.

Ärendebeskrivning

Västerås stad har sedan 2017 en policy för alkohol-, narkotika-, doping-
och tobaksprevention (ANDT). Policyn tydliggör en samlad inriktning,
värdegrund och förhållningssätt för ANDT-preventionsarbetet och sträcker
sig över perioden 2017–2021¹.

Västerås stads ANDTS policy har uppdaterats utifrån regeringens nya
ANDTS-strategi. Ett nytt målområde har lagts till som handlar om att barn
och unga ska skyddas mot skadliga effekter orsakade av alkohol, narkotika,
dopning, tobak och spel om pengar. Målformuleringarna har utökats till att
omfatta spel om pengar.

Stadsledningskontoret har till kommunstyrelsen lämnat följande förslag till
beslut:

Förslag till kommunfullmäktige:

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, doping-, tobaks-, och
spelprevention 2023–2026 (ANDTS) antas.

Beslutsmotivering

Västerås stads ANDTS arbete är en del av arbetet med social hållbarhet och
är viktigt utifrån barnkonventionen för att bidra till barn och ungas rätt till
bästa möjliga hälsa.

¹ [23 - Policy för alkohol, narkotika, doping och tobakprevention.pdf \(vasteras.se\)](#)

Den 18 mars 2021 lade regeringen fram en förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021–2025 (Prop. 2020/21:132)². Utgångspunkterna för den förnyade ANDTS-strategin är att:

- Tillgången ska minska.
- Barn och unga ska skyddas.
- Färre barn och unga ska börja eller debutera tidigt.
- Skadligt bruk eller beroende ska minska.
- Det ska finnas tillgång till vård och stöd av god kvalitet.
- Skador och död ska minska.
- Folkhälsobaserad syn på ANDTS internationellt.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta beslutet i enlighet med kommunstyrelsens reglemente och kommunallagen.

Ekonomisk bedömning

ANDTS arbetet ligger inom ramen för nämndernas budget.

Hållbar utveckling

Västerås stads ANDTS arbete bidrar till att konkretisera Västerås stads arbete med hållbar utveckling och Agenda 2030 (främst mål 3,5 och 12). Program för social hållbarhet och handlingsplan för social hållbarhet 2021–2023 anger riktning och mål för bland annat förstärkt hälsa och att motverka alla former av hälsohot. Ett av insatsområden för att nå dessa mål är minskad bruk och missbruk av alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.

ANDTS policyn är förenlig med FN:s Barnkonvention, bland annat artikel 33 som handlar om att skydda barnet mot narkotika.

Helene Öhrling

Stadsdirektör

Per-Inge Hellman

Enhetschef, Strategisk
sammansättning

² [prop-2020-21-132.pdf \(regeringen.se\)](https://www.regeringen.se/prop/2020-21-132.pdf)

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks-, och spelprevention (ANDTS)

Antagen av KF xx xx 2023

DNR: 2022/01465

2023-01-09

Innehåll

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks-, och spelprevention.....	3
ANDTS-brukets konsekvenser	3
Det ANDTS förebyggande arbetet sker på olika nivåer i Västerås:.....	4
Målområden	4
1. TILLGÅNG TILL ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNINGSMEDEL, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA MINSKA	4
2. BARN OCH UNGA SKA SKYDDAS MOT SKADLIGA EFFEKTER ORSAKADE AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR.	4
3. ANTALET VUXNA SAMT BARN OCH UNGA SOM UTVECKLAR BRUK, RISKBRUK, SKADLIGT BRUK, ELLER BEROENDE AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA SUCCESIVT MINSKA.	4
4. VUXNA SAMT BARN OCH UNGA MED BRUK, RISKBRUK, SKADLIGT BRUK ELLER BEROENDE SKA UTIFRÅN SINA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BEHOV HA ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL VÅRD OCH STÖD AV GOD KVALITET	5
5. ANTALET VUXNA SAMT BARN OCH UNGA SOM DÖR OCH SKADAS PÅ GRUND AV SITT EGET ELLER ANDRAS BRUK AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA MINSKA ...	5

Program	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet med utvecklingen av Västerås som ort inklusive koncernen Västerås stad
Policy	uttrycker värdegrunder och förhållningssätt för arbetet i koncernen Västerås stad
Handlingsplan	anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen
Riktlinje	säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet i handläggning och utförande i koncernen Västerås stad

Västerås stads policy för alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks-, och spelprevention

Västerås stad ska verka för ett samhälle fritt från narkotika och dopningsmedel med minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och spel om pengar samt ett minskat bruk av tobak.

Denna policy tydliggör Västerås samlade inriktning, värdegrund och förhållningssätt gällande alkohol-, narkotika-, dopnings-, tobaks-, och spelprevention (ANDTS-prevention).

ANDTS-brukets konsekvenser

Alkohol, narkotika, dopningsmedel, tobak och spel om pengar orsakar omfattande folkhälsoproblem som drabbar individen, familjen och samhället. ANDTS-bruk, skadligt bruk och beroende är nära förknippat med flera fysiska, psykiska och sociala konsekvenser. Förutom olika former av medicinska skadeverkningar och sjukdomar orsakar ANDTS-bruk även överdödlighet, olyckor, social utslagning, brott, misshandel, familje- och relationsproblem. En tidig debut med alkohol- och narkotikaanvändning under ungdomen riskerar att skapa störningar eller avbrott i processen att bli vuxen, vilket minskar möjligheten att slutföra utbildning och få arbete. Något som i sin tur ökar risken för social exkludering, psykisk ohälsa, kriminalitet och allvarigare missbruksproblem senare i livet¹.

Västerås stads ANDTS arbete bidrar till den nationella folkhälsopolitikens övergripande mål om att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa för hela befolkningen och sluta de påverkbara klyftorna inom en generation.

Policyn för ANDTS utgår från den nationella ANDTS strategin och bidrar till Västerås stads arbete med hållbar utveckling och Agenda 2030 samt stadens Program för social hållbarhet och dess handlingsplan.

Policyn är förenlig med FN:s Barnkonvention, bland annat artikel 33 som handlar om att skydda barnet mot narkotika, Västerås stads jämställdhetspolicy och Handlingsplan för trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

¹ Sundell och Forster 2005

Det ANDTS-förebyggande arbetet sker på olika nivåer i Västerås:

Universell prevention riktas till alla individer oavsett graden av upplevd risk, skada eller problem, det vill säga befolkningsinriktade åtgärder som vidtas innan problem uppstår.

Selektiv prevention riktar sig till grupper som identifieras med en specifik riskfaktor(er). Åtgärder syftar till att identifiera och stödja personer i risksituationer och/eller med riskbeteende så tidigt som möjligt.

Indikerad prevention arbetar med individuellt identifierade personer med kroniska eller allvarliga symptom eller problembeteende(n).

Målområden

1. TILLGÅNG TILL ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNINGSMEDEL, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA MINSKA

Grundläggande för att minska skadeverkningar och problem relaterat till alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel är att begränsa tillgång och tillgänglighet.

Kommuninvånarna ska ha god tillgång till evenemang och offentliga miljöer som är fria från ANDTS.

2. BARN OCH UNGA SKA SKYDDAS MOT SKADLIGA EFFEKTER ORSAKADE AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR.

Åtgärder för att minska nyrekrytering till tobak-, alkohol-, narkotika-, dopning- och spelmissbruk bland barn och unga är högt prioriterat. Det handlar om tillgänglighetsbegränsande åtgärder, skapa alkoholfria miljöer samt förebyggande och kunskapshöjande insatser. Ett särskilt fokus läggs vid att vidmakthålla en restriktiv hållning till ANDTS hos befolkningen.

Stadens verksamheter för barn bedrivs i en ANDTS-fri miljö.

3. ANTALET VUXNA SAMT BARN OCH UNGA SOM UTVECKLAR BRUK, RISKBRUK, SKADLIGT BRUK, ELLER BEROENDE AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA SUCCESIVT MINSKA.

Barn och unga ska upptäckas tidigt vid användande av ANDTS och adekvat stöd skall ges, företrädesvis via öppenvårdsinsatser.

Vuxna med risk- eller skadligt bruk eller beroende av ANDTS ska erhålla stöd.

4. VUXNA SAMT BARN OCH UNGA MED BRUK, RISKBRUK, SKADLIGT BRUK ELLER BEROENDE SKA UTFRÅN SINA FÖRUTSÄTTNINGAR OCH BEHOV HA ÖKAD TILLGÄNGLIGHET TILL VÅRD OCH STÖD AV GOD KVALITET

Västerås erbjuder genom flera huvudmän invånarna olika tillgängliga alternativ för att få stöd i att ta sig ur ett bruk, riskbruk, skadligt bruk eller beroende. Vård- och behandlingsinsatser erbjuds i olika delar av vårdkedjan. Även anhörigstöd och insatser för grupper med särskilda behov till exempel konstllhörighet och samsjuklighet (beroende och psykisk sjukdom) erbjuds. En god eftervård är avgörande för att vård och behandlingsinsatser ska ha effekt även på lång sikt.

5. ANTALET VUXNA SAMT BARN OCH UNGA SOM DÖR OCH SKADAS PÅ GRUND AV SITT EGET ELLER ANDRAS BRUK AV ALKOHOL, NARKOTIKA, DOPNING, TOBAK OCH SPEL OM PENGAR SKA MINSKA

Genom att öka medvetenheten i befolkningen om ANDTS-användningens effekter på hälsan kan normer och värderingar kring alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel påverkas. Liberaliseringstendenser gällande narkotika/cannabis ska motverkas.

VÄSTERÅS STAD

Kontaktcenter: 021-39 00 00

www.vasteras.se